

MAJ
9 Č Gregorij
10 P Antonij
11 S Mamert
12 N Binkošti
13 P Servacij
14 T Bonifacij
15 S Kv. - Izidor
16 Č Janez Nep.
17 P Kv. - Paškal
18 S Kv. - Teodor m.
19 N Sveta Trojica

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Besed: Za voto in narod — za pravico in resnice — za živjo in mirno življenje

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

LETNIK (VOL.) XLIX.

ŠTEV. (NO.) 94.

CHICAGO, ILL., SREDA, 15. MAJA — WEDNESDAY, MAY 15, 1940

ZAVEZNICI GROMADITE OGROMNO ARMADO V BELGIJI

Bitka utegne biti odločilna

Angleške in francoske čete vro v Belgiji. — Naziji imajo tamkaj ogromno armado. — Dosej je prednost na strani nazijev. — Bitka morda odloči izid cele vojne.

Bruselj, Belgija. — Obe bojujoči se sili, zavezniška in nemška, se zavedate, da utegne sedanji spopad v dveh napadenih državah, Nizozemski in Belgiji, zlasti še v zadnjem, imeti odločilni pomen za nadaljnji potek vojne, ako že ne za odločitev vojne same, kot take. Anglia in Francija veste, ako ne boste ustavili prodiranja nazijske armade v Belgiji, potem ste direktno ogroženi njuni državi sami, nasprotno pa so tudi Nemci, kakor se zdijo, zastavili vse svoje karte na izid sedanjega kampanje, ker bi imel poraz za druge čete, prodriajoče od severa, pa so dosegle obalo Zuiden zaliva, v Belgiji pa nadaljujejo Nemci svoj poход skozi vrzel, ki so jo s "skrivenim orozjem," kakor trdijo, zasekali skozi glavno belgijsko obrambno črto pri Liege, ter so bile njih prednjije straže v pondeljek oddaljene od Bruselja samo 45 milj.

V Londonu je v tem kritičnem trenotku prejela v pondeljek nova vlada, ki ji nadiče Churchill, enoglasno zaupnico od parlamenta, pričemer je Churchill opozoril prebivalstvo naj se pripravi na vse, češ da nima zanj nika druge obljube kakor "kri, garanje, solze in znoj." Podobno, kakor prej Nemci, se je tudi on izrazil, da se bliža največja bitka v zgodovini.

Do pondeljka so bili Nemci še vedno v očividni premoči, kajti s svojim nenadnim vpadom, pri katerem ne štediti niti z moštvom, niti z vojnim materialom, se jim je posrečilo, da so napravili velik su-

Jugoslavija deluje za balkansko zvezo

Belgrad, Jugoslavija. — Jugoslavija je podvzela vneto obrne na Rusijo. Sploh je Rusija pokazala zadnje dni živahnno zanimanje za Balkan in, kakor se poroča, je poslala vsem evropskim velesilm opomin, naj nobena od njih ne skuša tamkaj ničesar začeti. Da namerava Rusija nastopiti tukaj v resnicu tudi v političnem in vojaškem oziru, se razvidi iz priprav za vojaška pogajanja z Jugoslavijo, ki se bodo otvorila v Moskvi v kratkem.

ZAVEZNICI NAROČILI ŠE VEČ AEROPLANOV

Washington, D. C. — V zadnjih par dneh ste Anglia in Francija vložili v Ameriko naročilo za več kot 2000 nadaljnji bojni aeroplani. Tem znaša njih skupno naročilo v zadnjih mesecih za nad 4000 aeroplani. Pritisakuje se, da bodo ta naročila še v načrtu. Njun cilj je, da se zviševala, kajti zaveznički zveznički imate obe države v načrtu. Njun cilj je, da se Balkan osamosvoji v gospodarskem oziru od drugega čimdalje bolj naslanjati na svet in se za svoje potrebe Ameriko.

ZAHTEVAJO MOČNEJŠO OBRAMBO

Washington, D. C. — Zdaj, ko se je Evropi začela resnična vojna, so mnogi krogi priveli povdarnjati nevarnost, katera preti Ameriki. Pri tem trdijo, da je Amerika vse pre malo pripravljena za resnejši položaj. Tako se je neki poslanec izrazil v nedeljo, da imajo Zed. države le nekako papirnato obrambo, ki bi nikakor ne vzdržala napada. Amerika je danes tako nepripravljena, kakor je bila v 1917, dejal, in v zetni utegne dve leti za potrebo ureditev.

KRIŽEM SVETA

Nemci, kakor že poročano, so si iz vsega početka zasidrali močne postojanke v notranjosti obeh dežel s pomočjo čet, ki so jih spustili s padali. Tako so te čete zasedle nizozemske mesto Rotterdam in v ponedenjek se je poročalo, da je ena kolona, prodriajoča po suhem, že dosegla stik s to posadko. Druge čete, prodriajoče ob severa, pa so dosegle obalo Zuiden zaliva, v Belgiji pa nadaljujejo Nemci svoj poход skozi vrzel, ki so jo s "skrivenim orozjem," kakor trdijo, zasekali skozi glavno belgijsko obrambno črto pri Liege, ter so bile njih prednjije straže v ponedenjek oddaljene od Bruselja samo 45 milj.

V Londonu je v tem kritičnem trenotku prejela v pondeljek nova vlada, ki ji nadiče Churchill, enoglasno zaupnico od parlamenta, pričemer je Churchill opozoril prebivalstvo naj se pripravi na vse, češ da nima zanj nika druge obljube kakor "kri, garanje, solze in znoj." Podobno, kakor prej Nemci, se je tudi on izrazil, da se bliža največja bitka v zgodovini.

ANGLIJA POLOVILA NEMŠKE NASELJENCE

London, Anglija. — Na tajno povelje, ki je bilo izdanoo koncem tedna, so oblastni organi polovili Nemce in Avstrije, kateri so prebivali v vzhodnih delih Anglike. Tako je bil nizozemski četar, ki so se zasekali skozi glavno belgijsko obrambno črto pri Liege, ter so bile njih prednjije straže v ponedenjek oddaljene od Bruselja samo 45 milj.

NEWYORŠKA RAZSTAVA ZOPET ODPRTA

New York, N. Y. — Tukajšnja svetovna razstava zopet sprejema dotok obiskovalcev. Razstava, ki se je vrnila, kakor znano, že lani, se je ponovno otvorila zadnjo soboto.

IZREDNO SREČO IMEL

Des Moines, Ia. — 42 letni Keith Bowe se lahko res počasa z izredno srečo. Zadnjo soboto je padel iz 11. nadstropja nekega hotela, a poškodbe, ki jih je pri tem zabil, niso smrtnonevarne, da si resne.

Mussolini ustvarja novo krizo

Podzemna razne alarmantne korake, da drži v pozornosti Anglijo in Francijo. — Mladina v Rimu izvajala napade na vatikanski list.

Vprašanje otočij

Nizozemske posesti tvorijo problem.

Tokio, Japonska

Gledate, ki ga lastuje Nizozemska na Dalnjem vzhodu, katero je znano pod imenom Nizozemska Vzhodna Indija, je postal položaj med raznimi velesilami dokaj napet, ko se zdaj Nizozemska sama bori za svojo neodvisnost. Nevarnost obstaja, da bi utegnilo priti zaradi tega otočja do spopada, kajti zasedla bi ga rada Japonska, enako pa tudi Anglija, da ga varuje pred Japonsko. Ni izključeno, da bi se ne vpletla vmes tudi Amerika, kajti njej je mnogo ležence na tem, da ostane to otočje neodvisno, ker iz njega uvaža dosti važnih produktov.

PLEN NAZIJEV IZREDNO BOGAT

Washington, D. C. — Tu kajšnji vojaški krogi trdijo, da se je Nemčija z zadnjimi pridobitvami novih dežel izredno ojačila, ne samo stratešično, marveč tudi v pobiranju angleške blokade. Tako je na Danskom prišla v posest treh in pol milijona glav živine, na Norveškem pa poldrugega milijona. Povrh tega je dobila tamkaj na tisoče sodčkov olja, ki je za Nemčijo tako dragoceno. Kakor se trdi, je imela samo Danska olja toliko, da bo z njim založena Nemčija skozi celo poletje. Se več pa ga je imela Norveška, katera ga je nameravala uporabiti v svoje lastne vojaške sile.

VOJNA S POMOČJO PADAL

Pariz, Francija. — Ob napadu na Belgijo in Nizozemsko se naziji v velikem obsegu poslužujejo nove vrste bojevanja, namreč, da potom padal spuščajo iz aeroplakov vojake v ozadje za sovražno fronto. Tako poročajo iz Rotterdama, da so bili tamkaj v zraku dobesedno celi roj nemških aeroplakov in padal. Kakor se trdi, se Nemci pri tem poslužujejo civilne obleke, ali pa celo uniforme nizozemskih in belgijskih vojakov. Francoške oblasti so zagrozile, kako se bo taki vojaki, ako bodo ujeti, brez usmiljenja ustreljeni. Iz Nemčije pa je nasprotno prišlo svarilo, da bodo sovražne države podvzete

kake ostrejše nastope proti vojakom s padali, bodo temu takoj sledile protiodredbe.

Iz Jugoslavije

Odročna beseda ljubljanskega dnevnika o debati glede zemljevida, ki je baje visel v kabinetu bivšega finančnega ministra in sedanjega predsednika Francije. — Druge vesti.

Slovenci spadamo samo v Jugoslavijo

Jugoslovanski kurir, Chicago, Ill., 9. maja. — (Pripomba o zemljevidu k "Srečnejši Evropi.") Mnogo prahu je v evropski javnosti dvignil zemljevid, ki je bil ob priliku Wellesovega obiska v kabinetu bivšega finančnega ministra in sedanjega predsednika francoske vlade Reynauda in ki baje predstavlja bodočo urejitev Evrope po sedanjem vodilju. — Kej priliki je izšel v ljubljanskem "Slovencu" z dne 6. aprila sledenči komentar:

"Nočemo se spuščati v spor, kaj predstavlja ta zemljevid in kdaj je nastal, toda odlčno moramo poudariti, da slovensko področje, niti celotno, niti deloma ne spada in ne sme nikdar priti v kakorškoli novo Avstrijo. Slovenci spadamo samo v Jugoslavijo, nikjer drugod nam ni mesta. Prepričani smo, da v tem oziru soglašajo z nami brez izjemne Jugoslovani."

Naslednji dan 7. aprila je bil takisto v "Slovencu" objavljen še sledeči članek:

Nič Brez Nas In Proti Nam!

"Svetovna politična javnost se v tem trenutku veliko peča z nekim zemljevidom Evrope, ki baje visi v ministrskem kabinetu neke evropske velesile in na katerem je med drugim narisana obnovljena Avstrija, segajoča do Jadrana. Eni pravijo, da predstavlja ta karta bodočo Evropo, kakor si jo zamislja eden izmed obeh vojnih taborov, drugi pa trdijo, da nima ta zemljevid danes nobenega pomena, ker je bil narisan v čisto drugem času in okoliščinah."

"Ta spor je zadeva, v katerega nismo poklicani se vmešavati in tudi potrebno to ni. Naj se reši tako ali drugače, naša dolžnost je le ta, da posudimo, da niti zdaj niti kdaj prej nihče nima pravice dela brez nas ali proti nam kakšne črte po evropskem zemljevidu, ki bi to zadevno kaj izpreminjala ali morebiti celo rezala naše ozemlje."

"Opotovano smo slišali iz nemerodnejših ust, da se sedanjega vojnega vodi zato, da se zavarujejo pravice malih narodov in njihova narodna samodoločba ter neodvisnost in celost njihovega ozemlja in državne skupnosti."

"Tudi če se kar koli že namrava okoli nas, kar se le količaj tiče naših korist, moramo biti vprašani, in prepričani smo, da vsa Jugoslavija tako misli. Kar se Slovenci (in seveda tudi Hrvatov in Srbov) tiče, bi pomenilo najhujšo žalitev, če bi kak zemljevid in politik le spodbudil na delu in skrbno poizvedujejo še za drugimi takimi teci, ki spravljajo "kontrobant" ljudi čez mejo."

Pred kratkim so zajeli nekega Ivana Terglavčnika iz Sv. Križa nad Mariborom, ki je priznal, da je skupno z nekim pomagalcem spravil 13 hrvatskih delavec čez mejo. Od vsakega je prejel sto dinarjev za "trud." Orožniki so postavljali, da bi se na račun naše zemlje in naše države dalo barantati v korist drugih, ljudi čez mejo.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelji, ponešljkov in dnevov po praznikih.

Izdača in tisk:
EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto \$5.00

Za pol leta 2.50

Za četrt leta 1.50

Za Chicago, Kanado in Evropo: 1.50

Za celo leto \$6.00

Za pol leta 3.00

Za četrt leta 1.75

Ponosna številka 3c

Subscription:

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

Chicago, Canada and Europe: 1.50

For one year \$6.00

For half a year 3.00

For three months 1.75

Single copy 3c

Dopisi vašnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo v dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništva ne vira.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ali naj male države izginejo?

Pod zgorajšnjim naslovom je objavil mariborski "Slovenski Gospodar" zanimiv uvodnik, v katerem temeljito dokazuje upravičenost obstanka malih držav. Ker bo članek gotovo marsikoga zanimal, ga prinašamo dobesedno v ponatisu tudi našim čitateljem. Glasi se:

"V zadnjih letih in mesecih je bila izbrisana iz zemljevida Evrope celo vrsta malih držav. Izginila je Albanska, Avstrija, Češka, Poljska; komaj se morejo še imenovati samostojne države Estonija, Litva, Letonija; komaj se je za silo rešila Finska. Zato marsikdo, ki gleda na ta strašni razvoj zadnjih dni in vidi, kako velike države požirajo male, klone glavo in se sprašuje: ali ima še sploh pomen, da se male države bore za svoj obstanek?"

Tako vprašanje izvira iz malodušnosti. Malodušnost pa je vedno nevarna, je vedno pogubna. Saj vendar vključu vsemu ne sme biti mesta za malodušnost. Male države so vedno obstojale in bodo obstojale, zato, ker so potrebne. Tudi male države imajo svoje poslanstvo v božjih načrtih. Pamet in zgodovina nam pravita, da je poslanstvo male države velika zgodovinska resnica. Prav male države so često storile za pravi napredok človeštva več kakor veliki državnini orjaki.

Res, da male države ne morejo izvrševati v takem obsegu del tehnik, kakor velike. Ne morejo graditi toliko železnic, toliko tovarn, ne izdelovati toliko blaga in orožja vseh vrst. Pa saj to tudi ni glavni pogoj za srečo in pravi napredok narodov, kakor nam dokazujejo ravno današnji časi. Večjega pomena so velika dela duha. In tu, v kraljestvu duha, se mala država lahko meri z veliko. Mala država je za to v nekem oziru celo bolj sposobna kakor velika. In v tem je tudi njeno pravo poslanstvo, njena moč in njen poročilo obstanka.

Dva znaka ima mala država; da je prava država, in da je majhna. Ker je torej majhna država, ne more misliti na to, da bi si podjavljala druge države. To jo nagiblje, da živi bolj sebi in svojim potrebam. Zato ima tudi čas, da se lahko veliko bolj briga za lastne državljane, ker ji ni treba izgubljati energij za osvajanje tujih ozemelj. Državljani male države imajo radi tega često večje blagostanje, kakor državljanji velike države. Poglejte malo Svico in ogromno Rusijo: noben švicarski kmet ne bo menjal z ruskim mužikom.

Seveda je vse, kar zgradi človek na svetu, ogroženo. To velja še posebno za malo državo. Malo državo laže ogroža močnejši sosed, laže pa se ogroža tudi sama. Tega se mora mala država zavedati in iz tega si mora vzeti nauk za svoje ravnjanje. Mali državi je najbolj potrebna notranja in zunanjana strnjeno. Dati mora svojim državljanom veliko svobode, da more vsakdo razviti vse svoje sposobnosti. Ravno njena majhnost zahteva, da se dejavnost vsakega njenega člena razvije do najvišje mere. Mala država mora na majhnem prostoru dosegati čim večje učinke. Zato mora biti v mali državi izrabljen vsak košček zemlje, vse njen gospodarstvo mora biti premišljeno, vse delovne sile morajo biti mobilizirane. V mali državi se ne sme nikdo skrivati ali kujati v kotu, ne sme nikdo biti brez dela. Brezposelnost je za malo državo pogubnejša kakor za veliko državo. Skratka, mala država živi iz zvestobe do same sebe. Če se zaveda svojega poslanstva, svoje notranje moči in zunanjne majhnosti, pa iz tega uravnava svoje življenje, bo ostala, bo živelna in bo nenadomestljiva. Mala država je življenski prostor in šola za prave značaje, za ljudi, ki se znajo podrediti skupnosti, ki pa ostanejo vendar samostojne, svobodne osebnosti z globoko razvitim čutom odgovornosti.

Kakšno poslanstvo more izvršiti mala država, za to imamo v zgodovini sijajne zglede. Spomnimo se iz davne preteklosti male države Atencev. Iz nje so izšli velikani duha, katerih luč bo svetila človeštvu do konca sveta. Spomnimo se, kako je v prav naših dneh mala finska država, s svojim junastvom, s svojo veličastno ljubezijo do domovine, dvignila ugled malih držav. Dala je malim državam zgled duhovne veličine, ki jim koristi več nego kupi zlata. Okrepila jim je vero v same sebe.

Slovenci smo člani krasne jugoslovanske države. Jugoslavija ima vse predpogoje za veliko bodočnost. V njej, in samo v njej, imamo Slovenci poročilo, da bomo kot narod ostali, da bomo živeli in se razvijali. Burna in težka je naša preteklost. Toda s polnim prepričanjem lahko pritrdimo besedam našega narodnega voditelja dr. Korošca: "Mirno in z optimizmom zremo v bodočnost. Če smo se obdržali skozi stoletja brez lastne države, nam bo toliko laže v Jugoslaviji, kjer smo svojo usodo navezali s srbskim in hrvatskim narodom. Če so se nam neprijazne sile podvojile, smo mi svoje podesetorili. Pot našega naroda se šele začenja. Ne v zaton, temveč v življenje, z vero v Boga in samega sebe!"

IZ ŽIVLJENJA CLEVELANDSKIH ROJAKOV

Cleveland, O.

Vesele in žalostne vesti se vrste po naselbini, kakor se vrstita dan in noč neprenehoma na novo. V stolpu zvoni in naznanja zdaj prihajajoče vesele pare ki prihajajo k poroki, zdaj jim sledijo pogrebi.

Zadnjo soboto 4. maja je bilo v cerkvi sv. Vida za površje: štiri poroke in en pogreb, ki je prišel na vrsto še ob 12. uri dopoldne. Dobro da imamo štiri gg. duhovnike, da ni treba najemati stranskih.

Pogreb je vedno preveč med nami. Izumiranje ljudi je le pretevilno. Ne odhajajo pa samo taki, o katerih bi po človeški sodbi mislili, da so prej kot drugi pripravljeni za odpoklic s tega sveta, zaradi škega zdravja ali starosti, ampak odhajajo ljudje srednje starosti, v dobi svojih močnih let, ki bi po naši sodbi še ne smeli odhajati od nas.

V teku dobrega tedna so bili samo potom našega pogrebnega zavoda odpravljeni štiri taki sprevodi mladih mož, v starosti med 36 in 44 let. Bili so John Golič, Cyril Zorman, Frank Škulj in Frank Suhadolnik. Zadnji je vzbudil veliko zanimanja in simpatije med rojaki, ker je bil sin pionirske trgovske družine, star še 36 let in neozelenjen ter up svojih staršev. Bil je dika med novo generacijo in vzgojen v katoliškem duhu, da ga je moral vsakdo spoštovati, ki ga je poznal. Pred nekaj leti mu je oče Frank Suhadolnik izročil v oskrbo trgovino z obuvali. Oče je namreč v tej trgovini že 41 let in je ves izčrpán, odkar ga je zadnja leta pograbila bolezni. Zato je izguba sina, katerega je stavil vse svoje upanje za očeta in mater še toliko hujša. Sin je bil rojen v Ameriki, pa je bil dober Slovenec in ljubezni napram vsakemu. Vzrok smrti je bil srčna hiba, ki danes pokosi toliko žrtev, ne glede na njeno starost.

Druga občutna izguba je v družini pri Zormanovih. Cyril Zorman, ki je podlegel v starosti 41 let, je bil sin blagopokojnega očeta Johna Zor-

mana, znanega organista in brat pesnika Ivana Zormana. Tudi njegova smrt je posledica srčne hibe. — Frank Škulj je imel raka v grlu, ki je strah vsem ljudem in k tudi strašno gospodari nad življnjem ljudi. — John Golič je umrl v Madison, O., kjer je vrsta slovenskih farnarjev. Clovek bi mislil, da je zunaj na kmetiji, kjer je vse polno svežega zraka, kjer ni zakajenih tovarn, bolj varen življenja. Toda, kakor vidimo, tudi tam smrt pobira v kosi. Tako nismo nikoli in nikjer brez skrb pred koščeno ženo. — Naj vsi omenjeni, po trpljenju in kratkem življaju na tem svetu, sedaj njih duše onstran groba uživajo večni mir in počitek, ker tukaj, miru in zadovoljstva srca ne vživa nihče pod soncem. Vsi smo ustvarjeni ta za to, da nekaj časa živimo tukaj, potem pa moramo zapustiti ta svet. Začne se večno življenje, popolnoma drugačno od današnjega. Bog ga daj srečnega vsem! Samo živeti ta krahek čas na tem svetu, bi bilo za človeka premal. V tem vrvenju sveta sploh življenje ni življenje, ampak le hrepnenje in vrvenje brez zadovoljstva. Radi tega ne smemo imeti strahu pred smrto, ko je smrt le vrata v boljšo bodočnost, kamor so odšli že milijoni naših prednikov in kamor bodo danes ali jutri, ali čez nekaj let odpremili vsakega izmed nas. Tam je, ali bo, naš pravi stalni dom. Blagor njim, ki so v Gospodu zaspali!

Ne samo vesele poroke in tužni pogrebi, se vrše v naši slovenski cerkvi, tudi drugačna veselja, kot zlate poroke, se tu in tam pojavijo. Tako bo zvon fare sv. Vida v kratkem zopet oznanil da bota stopila pred oltar za zlato posroko Frank in Josephine Svetljan. O omenjeni pionirski družini je vredno malo več opisati, kar bote prihodnje brali. Za danes se omejam le na kratke podatke. Zlati ženin, tako ga lahko imenujemo, je doma iz vasi Goričice, fara Preserje, po domače Bhov Francelj. V Waukeganu in So. Chicagi, je mnogo njegovih poznancev. On je brat

blagopokojne Mrs. Ivane Setnikar, ki je s svojim soprogom Mihaelom pred nekaj leti tudi slavila zlato poroko. Njegova boljša polovica Mrs. Josephine, rojena Matzele, je bila rojena v Limfeldu, blizu Koperja. Poročila sta se 18. maja 1890 v Reki (Fiume) v tamšnji dekaniji cerkvi. Iz njih življenja vemo, da sta bila gospodarsko marljiva že v domovini in tudi pozneje v Ameriki. Zlatoporočenca imata poleg številnih otrok še 18 vnukov, veliko sorodnikov in priateljev, ki jim vsi želimo še mnogo srečnih let.

A. Grdina

DAROVALCI ZA DOBRO-POLJE

Pueblo, Colo.

Kot je znano, smo tukaj nabirale prostovoljne darove na Marijin oltar za Dobropolje v starri domovini. Ti, ki so darovali, so slediči:

John Gorsich, \$5.00, Mary Hegler, \$2.00. — Po \$1.00 so darovali; Josephine Meglen, Joseph Godec, Matt Novak, Rozi Levstik, Amalija Kočev, Cecilia Streljaj, Mary Zupančič, Joseph Snajdar, John Kastelic, John Germ, John Perko, Joseph Prijatel, Anton Babich, Katherine Knap, Pavel Rush, Joseph Eravec, Frank Miklich, Anton Glach, James Stupnik, Steve Ogulin in John Prijatel. — Po \$0.50 so darovali; Joe Jeršin, Joe Žabukovec, Joe Germ, Johanna Puntar, Mary Babnik, Frank Škul, Mary Novak in Gabriela Trontel.

V nedeljo 19. maja bomo videli igro "Micki je treba moža." Ta igra je tako smešna in je bila podana skoraj na vse bližnjih slovenskih odrik, le pri nas je še ni bilo. Vloge so v rokah izkušenih igralcev, zatorej smemo pričakovati, da bo dobro podana. V nedeljo 26. maja bo praznovala Marijina družba 40 letnico. Družbo so ustanovili č. g. Šušteršič, s pomočjo č. sestre Ferdinandine Stalzer. Oba sta že v grobu, delo Marijine družbe je šlo pa nemoten naprej in sedaj po 40 letih, se lahko ozre, ta družba nazaj in s ponosom pokaže velika dela, storjena za našo faro. Ogromno število iger in raznih drugih prireditvev, šivanje cerkvenih prtv, božična razdelitev oblek in jedil revzem izdajanje malega mesečnika in še veliko drugih dobrodelnih del, je vse zasluga Marijine družbe. Poleg tega je precejšnje število deklet stopilo v samostan, tako, da so naše šolske sestre skor vse domače, bivše članice in pa tudi šolarke šole sv. Jožefa. Bivša članica Sestra Secunda Gočevnik je bila do letosnjega leta prednica naše šole. Po samostanskih pravilih je pa določena doba potekla in je sedaj premeščena. — V mesecu juniju pa bosta obhajali 25 letnico redovniškega življenga č. sestre Roberta Simonich in Matthias Laurich, obe bivše članice Marijine družbe. Tukaj naj bo pa tudi omenjeno, da so naš č. g. župnik Father Butala, bivši učenec naše šole. Tako bi se nekako lahko reklo, da je naša fara samovzdržujoča. Naše šolske sestre imajo sedaj v svoji hiši mično kapelico, v kateri se dajajo sv. maša po enkrat na teden. Za to gre velika zaslužna Mrs. Mary Terlep, katera se je potrudila in ves denar v ta namen nabrala.

Na našem farnem parku so zopet začeli z delom. Kakor se sliši, bodo letos postavili dvorano, ki bo služila za plese in druge prireditve. Nač. g. župnik Father Butala, se

družba vesela z obiskom za lega mladeniča princa Sikri, zlasti mlada dekleta kažejo veliko zanimanje zanj. Prince zagleda v posebno korajno dekle. Njegovo izvenredno lepo obnašanje, nasprotno pa njegova resnost, povzroči pojazen v dekletu in prestrašena od njega zbeži. Napisled se prince zaljubi v grofov nečakinjo krasno dekle Milost. Večer tretjega dne se Prince polagoma pirpravlja nazaj... Žal mu je, da je obudil ljubezen v vitkem dekletu Milost in ko pride deklica pred njega se on ne more več premagavati in vprisko vse izpove, da se hitro bliža konec njegovi človeški osebnosti in zdajci vse zagledajo v njem obličeje smrti toda Milost gre k njemu, in v presenečenje vseh zatrdiri, da ga je vedno videla kakor-šen je sedaj ter ga objame. Vsi igralci so izvrstno nastopili in povečani oder je omogočil ureditev krasne grajske dvorane.

A. Grdina

DAROVALCI ZA DOBRO-POLJE

Pueblo, Colo.

Kot je znano, smo tukaj nabirale prostovoljne darove na Marijin oltar za Dobropolje v starri domovini. Ti, ki so darovali, so slediči:

John Gorsich, \$5.00, Mary Hegler, \$2.00. — Po \$1.00 so darovali; Josephine Meglen, Joseph Godec, Matt Novak, Rozi Levstik, Amalija Kočev, Cecilia Streljaj, Mary Zupančič, Joseph Snajdar, John Kastelic, John Germ, John Perko, Joseph Prijatel, Anton Babich, Katherine Knap, Pavel Rush, Joseph Eravec, Frank Miklich, Anton Glach, James Stupnik, Steve Ogulin in John Prijatel. — Po \$0.50 so darovali; Joe Jeršin, Joe Žabukovec, Joe Germ, Johanna Puntar, Mary Babnik, Frank Škul, Mary Novak in Gabriela Trontel.

V nedeljo 19. maja bomo videli igro "Micki je treba moža." Ta igra je tako smešna in je bila podana skoraj na vse bližnjih slovenskih odrik, le pri nas je še ni bilo. Vloge so v rokah izkušenih igralcev, zatorej smemo pričakovati, da bo dobro podana. V nedeljo 26. maja bo praznovala Marijina družba 40 letnico. Družbo so ustanovili č. g. Šušteršič, s pomočjo č. sestre Ferdinandine Stalzer. Oba sta že v grobu, delo Marijine družbe je šlo pa nemoten naprej in sedaj po 40 letih, se lahko ozre, ta družba nazaj in s ponosom pokaže velika dela, storjena za našo

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Gšo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.

2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.

Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.

Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNKI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochev, 328 Central Block, Pueblo, Colo.

2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio.

2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.

3. porotnik: Peter B. Goleš, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.

4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.

5. porotnik: Frank M. Tomsic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za spremembo v odrasli oddelki, spremembo zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporeča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član Zvezze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ URADA GL. PREDSEDNIKA ZSZ.

Sedanja mladinska kampanja ne napreduje tako povoljno kakor bi radi. Vsekakor pa, zgodovina naših preteklih kampanj jasno kaže, da je pretežna večina naših društev zelo počasna predno se pripravijo k resnemu delu. Tudi letošnja mladinska kampanja temi ni izjema. Vendar sem popolnoma prepričan da bo vsak posamezno društvo ob koncu prve polovice kampanje gotovo nekaj naredilo in pripomoglo do boljšega in lepšega napredka mladinskega oddelka.

Od raznih društev mi je bilo zagotovljeno da bodo dosegli predpisano kvoto članstva do konca junija t.l. Iz zadnjega poročila F. V. je razvidno, da se je do danes samo 7 društev aktivno priklopilo sedanjim ml. kampanji. Seveda, to je samo začetek. Okoli Ely, Minn., Cleveland, Joliet, So. Chicago in Chicage je vreme bilo do sedaj bolj oblačno. Opozorjam pa že sedaj vsa društva na zapadu, da bo grozno zagrmelo nekega lepega dne in ko se bo popolnoma razjasnilo, potem se hočejo našemu dobremu članstvu na zapadu oči odpreti in sprevideli bodo, da ne bo dovolj samo z zaviranimi rokavi delovati v bodoče, tudi "rekele in vestjo" bodo primorani v stran vreči, ako pričakujejo obdržati prvo bojno vrsto v pridobiti srebrnu kupo. Mislim da ne bi bilo več kot prav da gori-imenovana mesta enostavno napove boj proti koloradskim društvom. Naročeno mi je namreč bilo, da naj javno sporočim koloradskim društvom, da nikoli več ne bodo imeli priliko si prisvojiti oz. nazaj pridobiti krasno trofejo, katera danes zavzemata odlično mesto v So. Chicagi. Kdo bo deležen prve nagrade kakor tudi te krasne kupe ob zaključku mladinske kampanje, je iz doseganj poročil nemogoče preročovati. So. Chicaga, pod agilnim voditeljem, sobratom Mike Popovich, bo gotovo napela vse svoje moči, da obdrži prvo mesto. Društva, Trail Blazers, North Eagle, Planinke, St. Martin in Planinski Bratje, sem prepričan da bodo dosegli svojo kvoto. Seveda, kakor sem že preje omenil, to je samo začetek. Le malo potrpljenja, prepričan sem, da bomo v doglednem času poročila o lepih uspehih društev, katerih imena v tekoci kampanji še niso bila priobčena. Za sedaj, dragi mi bratje in sestre, vam dan sam en nasvet, in ta je: uporabimo vso priložnost, vsako minuto prostega časa za izboljšanje in napredovanje našega mladinskega oddelka. Ako se bomo ravnali po tem nasvetu, potem sem zagotovljen, da bomo ob zaključku te velike kampanje z veseljem lahko pogledali našo dobro mater, Zapadno-Slovansko Zvezo, v oči in rekli, v tvoje naročje in varstvo ti izročamo najlepše darilo, mlado kri, našo mladino.

Želež vam obilo srče v tekoci mladinski kampanji, ostajam z bratskim pozdravom,

LEO JURJOVEC, gl. predsednik.

POROČILO KAMPAJNE ZSZ.

V tekoci kampanji, katera je posvečena naši mladini, je do 30. aprila 1940 pristopilo 159 članov in članice, in sicer 64 v aktivni in 95 v mladinski oddelki. Po sledenem rezultatu je razvidno kako posamezna društva sodelujejo v tej kampanji:

Dr.	Število novih čl. v	Dr.	Število novih čl. v				
št.	Aktivni	ml. odd.	Skupaj	št.	Aktivni	ml. odd.	Skupaj
1.	2	8	10	32.	1	0	1
3.	6	1	7	33.	5	11	16
4.	3	2	5	36.	2	7	9
5.	3	5	8	37.	4	0	4
7.	1	2	3	38.	2	0	2
8.	0	1	1	41.	13	17	30
14.	1	6	7	45.	0	2	2
16.	0	2	2	46.	1	0	1
17.	3	1	4	48.	3	1	4
20.	2	7	9	51.	1	0	1
21.	7	7	14	52.	0	1	1
22.	1	0	1	53.	0	1	1
24.	0	1	1	54.	0	1	1
29.	1	4	5	55.	0	1	1
30.	2	0	2	56.	0	4	4
31.	9	1	1	57.	0	1	1
SKUPAJ		64	95	159			

Iz zgorajnjega poročila je razvidno, da dr. Trail Blazers št. 41, v Denverju, je edino, ki je kvalificiralo, da je upravičeno do posebne nagrade, in če bi bila kampanja zaključena z dnem 30. aprila bi bilo omenjeno društvo upravičeno do prve nagrade, v vsoti \$50.00. Na drugem mestu stoji dr. Three Star št. 33, v Chicago; na tretjem je dr. North Eagle št. 21, v Ely, Minn.; na četrtem je dr. sv. Martina št. 1, v Denverju; in na petem je pa dr. Planinke št. 20, v Leadville. Vsekakor je pa prvo edino, ki je pridobilo nad 25 članov v oba oddelka in je vsle tegu do sedaj samo dr. Trail Blazers upravičeno do posebne nagrade. Upočas, da se v tekoci mesecu potrudijo vsa ostala društva, da bodo pridobila število 25 članov ali več, kajti društvo je upravičeno do posebne nagrade še potem, če pridobi najmanj 25 novih članov (ie). Saj

The Western Slavonic Association "TO OUR YOUTH" CAMPAIGN Ending on December 31, 1940

FREE MEDICAL EXAMINATION

Medical examination fees for any applicant admitted will be refunded, providing one month's premium is paid. No medical examination are required for juvenile applicants, excepting in the State of Ohio which will be paid by the Supreme Office. (Proposers and lodge officers must be satisfied that juvenile applicant is in perfect health.)

COMMISSIONS

For new adult applicant accepted, and providing they pay at least six monthly premiums, the following commissions will be paid:

\$1.00	for every new member insured for \$ 250.00
\$2.00	for every new member insured for \$ 500.00
\$3.00	for every new member insured for \$1000.00
\$4.00	for every new member insured for \$1500.00
\$5.00	for every new member insured for \$2000.00

\$2.00 will be paid for new juveniles insured for \$500.00 in the 20-Year Payment class and \$3.00 for those insured for \$1000.00, providing they pay at least six monthly premiums. For new juveniles in the 20-Year Endowment class, \$1.00 will be paid for those insured for \$250.00; \$2.00 for \$500.00 insurance and \$3.00 for \$1000.00 insurance, providing they pay at least six monthly premiums.

50c commission will be given for each new juvenile applicant accepted in the ordinary 15c per month class, providing applicant pays at least six monthly premiums. Any juvenile applicant accepted for ordinary 15c per month insurance before June 30, 1940, who pays not less than 3 month's dues at time of admission, will receive FREE one additional month's dues. (This does not apply to juveniles insuring in the 20-Year Payment and Endowment classes.)

GRAND PRIZES

The following seven prizes will be given to adult lodges enrolling the largest number of new adult and juvenile members:

First Prize	\$50.00
Second Prize	\$40.00
Third Prize	\$30.00
Fourth Prize	\$25.00
Fifth Prize	\$20.00
Sixth Prize	\$15.00
Seventh Prize	\$10.00

A lodge must enroll at least 25 new members before being eligible for above prizes. Enrollment in both adult and juvenile departments will be counted towards this score. The lodge winning the first prize will take possession of the Championship Trophy.

SPECIAL PRIZES

The following five prizes will be given to adult lodges enrolling the greatest number of juvenile members. (This separate set of prizes is in addition to above set, and only juveniles will be counted.)

First Prize	\$25.00
Second Prize	\$20.00
Third Prize	\$15.00
Fourth Prize	\$10.00
Fifth Prize	\$5.00

A lodge must enroll at least 25 new juvenile members before being eligible for above prizes.

JUVENILE DELEGATE CREDITS

For each and every new adult or juvenile member secured in this "To Our Youth" Campaign, and providing they pay a total of one year's dues, a credit will be given to any juvenile of the WSA designated by the proposer. 50 such credits are needed for a juvenile member to become an official delegate to the Second National Juvenile Convention at Chicago in 1941.

je razpisanih kar 12 posebnih nagrad, izmed katerih bo pet društva lahko prejelo kar po dve nagradi. Torej na delo za novo članstvo in pa tudi posebne nagrade, katere bodo priomore v vše roke, če se boste potrudili. Poleg vseh teh ugodnosti, boste pa tudi prejeli provizije za novopristopile člane, kot večkrat priobčeno v našem glasilu.

Za ZSZ je lahko agitirati, samo če povemo fakte, da je 126.43% solventna, da je nestrankarska Demokratična Bratska Podpora organizacija, da plačuje velike bolniške, poškodninske, operacijske in odškodninske podpore, da se pri nji lahko zavaruje do vsote \$2,000 navadne dosmrtnne zavarovalnine, 20 letne plačilne ali pa 20 letne ustanovne zavarovalnine.

Kadar pridobimo člana v ZSZ, imejmo pred očmi, da smo storili dobro delo za njega in za njegovo družino. Gotovo ima skoraj član ZSZ kakega sorodnika, prijatelja ali znance, ki še ni dovolj zavarovan in takim priporočajmo ob vsaki priliki, da pristopimo v ZSZ v tekoči kampanji. Povejmo jim, da jih ne stane nič drugega za pristopiti kot samo redni mesečni prispevek in da do posmrtnine se upravičeni takoj po pristopu ter do podpor pa po 90 dneh od dneva pristopa. Nadalje vzemimo naša pravila ter jim pokažimo do kako velikih podpor bodo upravičeni in ne bomo imeli nikakih težav jih v društvo pridobiti in pozneje bodo pa nam hvaležni, ker smo jih nagovorili za pristop v ZSZ.

V ZSZ sedaj lahko pristopijo po vseh državah, izvzemši v Coloradi, otroci takoj po rojstvu. V državah Coloradi pa takoj, ko dopolnejo eno leto. Otrokom, izvzemši v državi Ohio, se ni potreba podvrci zdravniški preiskavi. V Ohio pa Zvezra povrne stroške preiskave do vsote 50c za vsakega mladinskega člana, ki pristopi in je sprejet.

V nadi, da bo tekoča "MLADINI POSVEČENA KAMPANJA" obrodila veliko dobrega sadu, ostajam z bratskimi pozdravji in iskrenimi željami za uspešno kampanjo.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

5.

Sodnik de Valtimare je z zapisnikarjem stopil na dvorišče sodnega poslopja, kjer je bil zanj pripravljen voz. Pripeljal je se še eden voz, v katerega sta sedla pažnika z jetnikom.

Voz sta se naglo peljala po raznih cestah in naposled obstala pred majhno, nizko zgradbo, pred katero je bilo mnogo radovednežev, ki so, kakor se je zdelo, nestrpno čakali na dovoljenje za vstop.

Pavle Longhi je bil prej večkrat v Turinu in je bil iz radovednosti nekoč že stopil v to poslopje, ki ga je zdaj takoj spoznal.

Bila je mrtvašnica.

Ko je stopil iz voza, se je Longhi zgrovil. "Aha, privedli so me semkaj," je moral. "Gotovo je tu njeno truplo. Pokazali mi ga bodo, da bi me prestrašili."

Povedli so ga najprej v pisarno, nato pa so se odprla neka vrata in prišel je v mrežel in mračen prostor z golimi stenami. Sredi prostora je ležalo na mizi Karlotino truplo.

Mladi mož je sedel na stolček. Njegove roke so se tresle. Pogled na mrlja je oživil njegov obup in globoki vzduhi so se zaslišali iz njegovih ust. Sodnik mu je zastavil nekaj vprašanj, nanašajočih se na reči, ki so ga najbolj obremenjevale, toda Longhi ni odgovarjal.

Eden izmed stražnikov je odgrnil grozno spačeni obraz rajočke in de Valtimare je stopil tesno k Pavletu, da bi ga po ponovno izprševal: "Vpričo trupla dekllice, ki ste jo vi umorili, vam zadnjič kličem, da opustite tajenje. Ali hočete priznati svoje dejanje?"

"Nisem storil zločina, ne morem ničesar priznati! O uboga moja mala Karlota, če bi mogla govoriti!" je reklo Pavle.

"Trmolavec je, ne bo ničesar priznal," je dejal sodnik. "Po nekaj dnevih samotne celice bo že postal volnejši in bo rajši govoril. Moramo pač počakati. Pojdimo!"

Pavla Longhija so splet povedli v preiskovalni zapor.

Dva tedna sta minila, ne da bi se bilo zgodilo kaj posebnega. Časopis je vse prve dni prinašalo dolga poročila o skrivnostnem zločinu iz Moncalierija in tako pridrževalo stalno živahno zanimanje javnosti za umor, toda zdaj že ni več pisalo o tem dogodku. V Moncalieriju pa je bilo drugače. V tem mestecu se je umor, o katerem je bilo vse prepričano, da ga je izvršil Longhi, še zmerom obravnaval.

V prvih dneh so neprestanost cele gruče radovednežev okoli mesarije, katero okna v pritličju so bila stalno zaprta. Njeni stanovalki, stara Longhijka in bolna Pepina, sta se redkokdaj prikazali na svetlo. Bali sta se radovedne vsiljivosti in neobzirnega čenčanja ljudi. Zato sta se kolikor mogoče ogibali ceste.

Bolna Pepina je v popoldanskih urah rada sedela na vrtu na solncu. Žalostno so gledale njene oči cvetlice na gredah, ki jih je bil gojil in zalival njen brat. Velika tolažba za ubogo dekle so bili obiski Nineete Novellijeve, ki je zdaj spet prihajala v mesarijo, poprej se je hiše ogibal, ker je bil Pavle nedenadno zapustil in svoje srce poklonil lepi Karloti. Pepini je bilo spominca sprico Nineete tesno zaradi krivice, ki jo je bil Pavle storil Novellijevi, toda te, kakor je kazala, vse pozabila in od-

pustila. Nineta je znala bolno Pepino takoj ljubezni tolažiti, da ji nesrečnica ni mogla biti nikoli zadosti hvaležna. Posebno je segalo Pepini v srce trdno prepričanje, s katerim je Nineta branila nedolžnost svojega bivšega častilca. "Naj zberejo proti njemu," je pojasnjevala, "še toliko sumljivih okolnosti, vendar je čisto nemogoče, da bi bil Pavle storil takšen zločin."

Takšne besede so bile tolažba za ubogo bolnico, ki je tako silno ljubila svojega brata. Minili pa so celi dnevi, da mati in hči nista med seboj izpregovorili niti besede.

Zjutraj je opravljala stara Longhijka domača dela in kuhalo, ves ostali čas pa je predsedovala v temnem kotu prostora za prodajalno in negibno kakor kip strmela predse. Bila je videti kakor mrtva, le zdaj pa zdaj je globoko vzduhnila. Mesnica je bila zaprta. Zaloge mesa, kolikor jih je še bilo, je bil ceneno kupil neki bližnji mesar.

Ceprav sta mati in hči le malo govorili druga z drugo, so vendar njune misli imeli skoro zmerom isto snov: zapor, v katerem je njun sin in brat.

Po arretaciji Pavleta sta imeli pred policijo in sodiščem mir. Zanj se nista brišala ne policijski komisar Parenti in ne preiskovalni sodnik de Valtimare. Dnevi so jima potekali samotno.

Gospa Longhijka se je bila še enkrat napotila v Turin, da bi videla sina in govorila z njim, a so jo zavrnili. Od tega časa je zapuščala hišo le redke trenutek, in sicer navadno le, kadar je bilo treba nakupiti najnujnejše potrebščine.

Sodni svetnik de Valtimare pa medtem ni miroval. Ceprav je smatral Pavleta Longhija za krivega, so vendar pojavi žalosti in obupa pri mladem človeku skor proti njegovi volji zbujali sočutje v njegovem srcu. Večkrat je bil začuden, celo resnično ganjen, in njegov predirajoči pogled, ki je videl v dušo tudi najbolj pretkanemu zločincu, je včasih opazil v mesarjevih potezah poleg tesnobnega strahu pred grozečo mu usodo prav razločno tudi trpkost krivične obdolžitve.

Preiskava je bila zdaj končana. Protimesaru zbrana tvarina je bila uničujoča, ceprav nesrečnik še ni priznal umora. Kljub temu je preiskovalni sodnik še zmerom okleval in še ni izročil aktov s svojim poročilom predsedniku sodišča, ki mu je bil poveril preiskavo.

Cesa je še čakal? Na kaj je upal? Morada na kakšno naključje, ki bi vso zadevo pojasnilo?

Na njegov predlog mu je turinska policijska uprava dala na razpolago tri spreme in izkušene detektive, ki so primerno preoblečeni menjajo se noč in dan od daleč opazovali Longhijevu mesarijo in njeni prebivalki.

Ta svoj posel so izkušeni policijski uslužbeni tudi zelo vestno opravljali. Neprstano so opazovali obe ženski, toda dolej niso odkrili niti najmanjše reči, ki bi pripomogla k razjasnitvi umora.

Dalje prih.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovenec" so vedno uspešne.

RAZNE ZANIMIVOSTI

URA, KI VEDNO GRE

Stare sanje vseh iznajditev je tako zvani "perpetuum mobile," to je tak stroj, ki vedno gre, kadar ga je enkrat kdo sprožil. Toda žal nas uči na drugi strani znanost, da je tak stroj nemogoč, ker se vsaka sila enkrat obrabi ter stroj prej ali slej neha delovati. Sedaj pa je neki Švicar iznašel tak uro, katere res nikdar več ne bo treba navijati in ki bo sama šla do konca. To pa seveda ni noben perpetuum mobile.

Vsakdo se bo sedaj z zanimanjem povprašal, kako neki more kaka ura iti, ne da bi jo kdo navijal. Stvar pa je v kratkem tako: Švicarski iznajditelj I. Reutter je naredil tak uro, katero goni toplota, prav za prav menjajoča se toplota. V uro je vdelana cevka v obliki črke U. Ta cevka je napolnjena z živim srebrom in tekočim plinom. To je položeno v pregibljiv kovinski bobenček, ki je prav za prav duša te ure. Kadar se toplota še za tako malo spremeni, nastane v bobenčku gibanje. To gibanje pa žene uro. Ce se toplota spremeni le za 1 stop. Celzija, ta sprememba zadoštuje, da ura gre 5 ur. Ker pa se toplota noč in dan vedno spreminja, je s tem uresničen sen vseh urarjev vseh časov.

Kadar bo torej ta ura prišla v promet, bo konec navijanja ur. Najneježja sila bo zadostovala, da bo ura šla takrat rekoč vsakemu do konca njegovega življenja in za njem jo bodo podedovali njegovi potomeci, pa bo tudi šla kar naprej. Topota, ki pa prihaja od sonca, bo tista gnila sila. Dobili bomo torej sončne ure v novi obliki. Na zunaj pa se ta ura ne bo prav nič razlikovala od dosedanjih ur.

IZ ZGODOVINE RADIRKE

Kako nastane gumi, je dobro znano, ker vsakdo ve, da izločajo nekatere drevesne vrste kavčuk, katerega predstavlja v gumu.

Kmalu po odkritju Amerike je tudi Evropa spoznala to raztegljivo snov. Z znanstvenim raziskovanjem gumije pa so pričeli šele v drugi polovici 18. stoletja. Do izkoriščanja v večji meri je prišlo takrat, ko se je primerno razvila industrija.

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katere bi ne smela biti nobena slovenska družina!

—

Chicago, Ill. — Sporazum, ki se je dosegel začetkom meseca med mlekarnami in razvalniki, je bil le začasen. Pogajanja, ki se še vedno vršijo, so izredno vroča, in, ker ni bilo izgleda, da bi se stranki sami pobotali, je drž. pravnik Courtney ponovno stopil vmes.

—

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katere bi ne smela biti nobena slovenska družina!

—

Z drugimi besedami bi se

PREJELI SMO
V RAZPRODAJO

—

Tru-Vue gledalo

stane ----- 80c

Filmi vsak po ----- 35c

Knjigarna

"AMER. SLOVENEC"

1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

—

DRUGE ZADEVE

Ako imate kako drugo važno zadevo s starim krajem, se enako obrnite na:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

302 E. 72nd Street, New York, N. Y.

—

Učite se angleščine

iz Dr. Kernevega

ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena

in stane samo:

\$2.00

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

V isti aprilovi številki C. G.

je Ivan Molek sestavil in objavil "Dijalog o lenobi." Fantastrija in farsa, kos tega, kar je bilo med Nemci že pred stoletji v znanem "Narrenschiff." Prav, prav, da se delijo gorke na levo in desno in se flikne tega in onega, čeprav je iz lastnih vrst. "Razbornik" je optimist, "Farkaš" neverni Tomaž. Ze iz imen lahko kdo dosti pouzame. Nič naman nič zoper zaušnice, kjer so na mestu. Bogatin, ki striže le kupone, naj jih dobri. Pa pravi Razbornik: "Prav tako ne bo priznal škof, ki nekaj z roko gestkulira in smatra to za svoje najsvetjejočo pravilo. Pojd in reci mu, da je parazit, pa bo do smrti užaljen."

Dalje pa. Ali res veruje ti prosliti razborniki, da bi se moglo do škofijsko in moralistično lisjaštvu vzdružati skozi tisočletja prav do naših modernih časov, ko bi bilo le prav nameravano lisjaštv?

* *

Med našimi naprednimi — komunisti, socialisti, svobodomislici, naprednjaki — je precej nekega fajta. Iveri letijo na vse strani, ko se sekajo med seboj. Vsak za svoje stališče in naziranje. Brez prerekjanja pač med ljudmi ne gre, meritorično pa za stvar niosti dobička, le kolone v časopisih se polnijo.

Izgleda, da se nekaj izpreminja vsaj glede Rusije. Inko se izpreminja, se prikaže in oni fakti, se polagoma in na rahlo in previdno izpreminjajo tudi taki, ki so prej trdili, da je edinole njih stališče in naziranje pravilno, in je vsak bebec, ki kaj drugega trdi. Bomo videli. Za danes rečem le to, da ni težko izpremeniti naziranja, ko se prikaže ta in oni fakti, ampak vide si nekako naprej pravo smer, ko še ni faktov, je prekerna roba in brez bebcev, naivnežev, duševnih rev, omejnih optimistov, vizijonistov.

Še mora ostati pri ugibanjih, faktov še ni dosti, da bi se moglo govoriti o sodbi. Dosedanjši še megleni fakti pa le pokazujejo, da smer gledanja proti Rusiji ni bila ravno fantastična. Počakajmo še malo.

* *

ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

—

Odgovor na vprašanja

—

Zvezca s starim krajem je še vedno odprta in to potom navadne pošte, zracne pošte in brzjava. Zato lahko tja pišete, pošljete paket, pošljete denar in tudi potujete, če že morate. Ako rabite več pojasnil, nam pišite.

Naše nove cene za pošiljanje denarja so:

Za	din	za	litr
\$ 2.30.....	100	\$ 3.25.....	50
\$ 4.40.....	200	\$ 5.90.....	100
\$ 6.50.....	300	\$ 11.50.....	200
\$ 10.25.....	500	\$ 17.00.....	300
\$ 20.00.....	1000	\$ 28.00.....	500
\$ 39.00.....	2000	\$ 55.00.....	1000